

EL
LLENGUATGE
DELS 2 ALS 3
ANYS: UNA
PORTA OBERTA
AL MÓN

DE QUÈ PARLAREM?

- I. **LLENGUATGE: concepte (definició i funcions)**
- I. **PREREQUISITS per al desenvolupament del llenguatge**
- II. **ETAPES del desenvolupament. Diferències individuals**
- III. **FACTORS QUE INFLUEIXEN EN EL DESENVOLUPAMENT DEL LLENGUATGE: .factors INTERNS / factors EXTERNS.**
- IV. **DIMENSIONS: FORMA / CONTINGUT / ÚS**
- V. **Diferències entre RETARD i TRASTORN**
- VI. **CAUSES DE LES ALTERACIONS DEL LLENGUATGE**
- VII. **SIGNES D'ALERTA**
- VIII. **ACTITUDS AFAVORIDORES DEL DESENVOLUPAMENT DEL LLENGUATGE PER TAL D'EVITAR POSSIBLES ALTERACIONS**
- IX. **ACTITUDS DESFAVORABLES**
- X. **TORN OBERT DE PREGUNTES**

El llenguatge dels 2 als 3 anys: una porta oberta al món.

I. LENGUATGE: CONCEPTE I FUNCIONS

CONCEPTE:

- El LENGUATGE s'adquireix en contextos socials a partir de la interacció.
- L'adquisició del llenguatge comença molt abans de la comprensió i la producció.
Ordre de les adquisicions:
 - 1r. experiència
 - 2n. comprensió
 - 3r. llenguatge
- El LENGUATGE és simbòlic i té una alta complexitat formal.

FUNCIONS:

- El LENGUATGE permet:
 - establir relacions socials.
 - elaborar demandes.
 - expressar desitjos i necessitats.
 - expressar sentiments.
 - conèixer i reorganitzar el pensament.
 - regular la conducta: la pròpia i la dels altres.
 - Informar i compartir experiències pròpies
- El joc és la manera que té el nen d'explorar les possibilitats del llenguatge.

El llenguatge dels 2 als 3 anys: una porta oberta al món.

II. PREREQUISITS PER A L'ADQUISICIÓ DEL LENGUATGE

■ Condicions prèvies per a l'adquisició del llenguatge:

1. **VINCLE:** un desenvolupament emocional satisfactori. El llenguatge sorgeix a partir de la comprensió d'intercanvis comunicatius previs a la paraula.
2. **COMPETÈNCIA COMUNICATIVA:**
 - Atenció (centrar la informació rellevant del missatge)
 - Percepció (abstracció de les dades captades pels sentits)
 - Memòria (emmagatzemar les representacions mentals per un posterior ús)
3. Bon **DESENVOLUPAMENT DE LES FUNCIONS OROFACIALS** prèvies a l'adquisició del llenguatge (alimentació i respiració).

III. ETAPES DEL DESENVOLUPAMENT DEL LLENGUATGE

■ ETAPA PREVERBAL (0-12)

Etapa del somriure, plor, moviments, imitació de la veu de l'adult, mirades, expressions facials, balboteig.

El joc vocàlic,

Primeres relacions comunicatives.

-*Baby talk*: parla lenta, ben articulada, carregada d'entonació, de gest i de mímica facial, amb frases curtes i clares, amb entonació que els cridi l'atenció...

-Reforç visual.

-Posar paraules als seus estats d'ànim. Dir el que pensem que dirien si poguessin parlar.

III. ETAPES DEL DESENVOLUPAMENT DEL LENGUATGE (continuació)

■ ETAPA VERBAL

- **(12-24 mesos)** De la PARAULA FRASE -----> a la PARLA TELEGRÀFICA
- **(24-36 mesos)** EXPLOSIÓ DEL LENGUATGE
- **(36-48 mesos)** ETAPA DE MÀXIM DESENVOLUPAMENT

La completa adquisició no serà fins als 7 o 8 anys.

-Cada nen es pot entretenir més o menys (6 mesos de diferència)

-L'adquisició del llenguatge és un procés progressiu i canviant

-El fet que aquestes etapes es desenvolupin amb més o menys temps depèn de les capacitats i habilitats del nen, però també de la interacció amb l'entorn i dels models que va rebent.

- Cal seguir el seu ritme i animar-los. Parlar molt amb ells. Oferir-los, no demanar-los. Crear llenguatge de totes les situacions quotidianes i en els moments de joc.

IV. FACTORS QUE INFLUEIXEN EN EL DESENVOLUPAMENT DEL LENGUATGE

FACTORS INTERNS: capacitats + habilitats

- aspectes maduratius (neurològics i cognitius). ATENCIÓ / PERCEPCIÓ / MEMÒRIA
- aspectes motrius.
- aspectes afectius.
- aspectes perceptius i sensorials (visuals i auditius)

FACTORS EXTERNS

- entorn lingüístic

Els factors externs poden afavorir que es desenvolupin més ràpidament els factors interns.

V. DIMENSIONS DEL LENGUATGE

■ *FORMA:*

COM es parla?... (fonologia, morfologia, sintaxi)

■ *CONTINGUT:*

QUÈ es diu?... (semàntica)

■ *ÚS:*

ON i QUAN es fa servir el llenguatge?...
(pragmàtica i funcions del llenguatge)

VI. DIFERÈNCIA ENTRE REL I TEL

RETARD:

- Dificultats a nivell expressiu.
- Té lloc en totes les dimensions del llenguatge de forma homogènia (FORMA, CONTINGUT i ÚS).
- Hi ha diferents graus d'afectació.
- Adquisició del llenguatge amb un retard d'1 any o més.
- Causes: factors interns + factors externs (entorn lingüístic i sociocultural)
- **Intervenció:** bona resposta. Caldrà donar un nombre més gran d'estímuls, ja que ha passat el moment en què per naturalesa i de manera espontània es fa tal aprenentatge. Desajust que es pot compensar amb un entorn estimulador.

TRASTORN:

- Les dificultats poden ser a nivell expressiu i comprensiu.
- Molt més alterada la FORMA.
- Hi ha diferents graus d'afectació.
- Accés al llenguatge dins la normalitat, pel que fa al temps, però no amb un patró estàndard.
- Causes: especialment factors interns.
- **Intervenció:** resposta lenta al tractament. L'entorn (factors externs) i les capacitats intel·lectuals (factors interns) poden afavorir la intervenció però no compensen la dificultat del tot.

VII. CAUSES DE LES ALTERACIONS DEL LLENGUATGE

- Dishabilitats pràxiques, (en alguns casos per problemes en les funcions de la respiració i l'alimentació).
- Persistència d'un mal hàbit (per allargament dels hàbits de succió: xumet, polze, allargament de la deglució immadura o atípica...).
- Malformacions orgàniques congènites o adquirides.
- Dificultats en la discriminació auditiva amb audició normal
- Hipoacúsies: importància del diagnòstic precoç per poder adquirir la consciència fonològica. De percepció o de transmissió.
- Factors emocionals.
- Entorn poc estimulator.

Quan hi ha dificultats en el llenguatge, la comunicació es veurà afectada i això tindrà una repercussió important sobre la resta de les àrees del desenvolupament.

VIII. SIGNES D'ALERTA

Cal tenir-los en compte per tal de detectar precoçment qualsevol tipus d'alteració i poder intervenir abans dels 6 anys si cal.

AUDICIÓ:

- Si és propens als constipats i a infeccions de les vies altes.
- 18 m: -fa poques emissions verbals
- 18-24 m: -no incrementa de forma regular el repertori de paraules amb sentit
- 2-3 anys:
 - augment lent del lèxic.
 - producció d'un sol so de forma repetitiva, generalment sons oclusius
 - utilització desmesurada del gest
 - articulació poc clara
 - desatenció a la informació estrictament verbal
 - utilització freqüent del "què?"
- 3-4 anys:
 - dificultats per mantenir l'atenció, dispersió...
 - dificultat per seguir explicacions
 - dificultat per seguir històries narrades
 - no incorporació de l'estructura de frase simple
 - parla intel·ligible per als adults
 - dificultat per entendre la veu xiuxiuejada
 - diferència clara entre les consignes que se li donen individualment, veient la cara de l'adult i les que es donen en general a un grup gran.

El llenguatge dels 2 als 3 anys: una porta oberta al món.

IX. ACTITUDS AFAVORIDORES

- Crear situacions d'intercanvi lingüístic. Joc, conversa, reflexionar sobre el perquè de les coses...
- Crear un clima de seguretat i confiança. Entendre el missatge, l'eficàcia comunicativa dóna ganes de continuar fent servir el llenguatge. No corregir...
- Seguir les propostes del nen. Ens garanteix la seva participació, és més fàcil que es llenci a expressar idees. No es cansa...
- Fer-ho en un context natural: rutines, AVD.

X. ACTITUDS DESFAVORIDORES

- Corregir directament i sovint.
- Fer preguntes i no deixar espai per rumiar-ne la resposta.
- Parlar pel nen davant les preguntes dels altres adults.
- Fer servir un llenguatge massa infantil i poc ric quan parlem amb ell per por a què no ens entengui.
- Exigència excessiva.
- Preocupació massa explícita per part dels pares sobre el llenguatge del seu fill.
- Ajornar les respostes davant les seves demandes.
- No tenir una atenció plena quan conversem amb ells.

*ALGUNES IDEES A RECORDAR:

- A parlar se n'aprèn parlant.
- Cada nen segueix un ritme diferent en el desenvolupament del llenguatge.
- Les dificultats en el llenguatge poden afectar a totes les àrees del desenvolupament.
- La detecció i la intervenció precoç és bàsica per ajudar en el desenvolupament global.
- Per poder parlar cal sentir-se diferent de l'altre, saber que l'altre no sap el què jo sé farà néixer la necessitat de comunicar.